

INHOUDSOPGAWE

HOOFTUK 1

INLEIDING EN ORIËTERING

1.1	INLEIDING	1
1.2	PROBLEEMSTELLING	4
1.3	DOELWITTE MET DIE STUDIE	5
1.4	METODES VAN ONDERSOEK	6
1.5	BEGRIPSVERKLARING	8
1.5.1	Invloed	9
1.5.2	Skoolhoof	9
1.5.3	Persepsies	9
1.5.4	Uitkomsgebaseerde onderwys	10
1.6	HOOFTUKINDELING	10
1.7	SLOT	10

HOOFTUK 2

OORSIG VAN UITKOMSGBASEERDE ONDERWYS

2.1	INLEIDING	12
2.2	BEGRIPSOMSKRYWING	12
2.2.1	Beginsels en uitgangspunte van UGO	16
2.3	HISTORIESE AGTERGROND VAN UGO IN SUID-AFRIKA	18
2.4	VERSKILLE TUSSEN DIE INHOUDS- EN DIE UITKOMSGBASEERDE BENADERING TOT ONDERWYS	22
2.5	KRITIEK TEEN KURRIKULUM 2005	24
2.6	NAVORSING OOR PERSEPSIES EN UITKOMSGBASEERDE ONDERWYS	28

2.7	DIE ROL EN TAAK VAN SKOOLHOOFDE	29
2.7.1	Leierskap	31
2.7.2	Leierskapstyle	33
	<i>2.7.2.1 Outokratiese leierskapstyl</i>	33
	<i>2.7.2.2 Demokratiese leierskapstyl</i>	34
	<i>2.7.2.3 Laissez-faire leierskapstyl</i>	34
	<i>2.7.2.4 Teorie X en Teorie Y</i>	35
2.8	VERSKILLE TUSSEN BESTUUR, LEIERSKAP EN LEIDING	36
2.9	VERANDERING EN DIE IMPLIKASIES DAARVAN VIR DIE ONDERRIGLEIER	37
2.9.1	Nuwe rolle vir opvoeders	38
2.9.2	Uitkomsgebaseerde onderrig en die onderwysleier	40
2.10	SKOOLHOOFDE AS ONDERRIGLEIERS	42
2.10.1	Definisie van skoolhoofde as onderrigleiers	43
2.10.2	Eienskappe van skoolhoofde as leiers	44
2.10.3	Skoolhoofde se rol in die implementering van UGO	47
	<i>2.10.3.1 Lewin's drie-fase model</i>	48
2.11	SLOT	49

HOOFSTUK 3

KWALITATIEWE METODOLOGIE EN NAVORSINGSONTWERP

3.1	INLEIDING	51
3.2	DOELWITTE VAN DIE STUDIE	51
3.3	NAVORSINGSONTWERP	52
3.3.1	Die oorsprong en filosofiese basis van kwalitatiewe navorsing	54
3.4	NAVORSINGSMETODE	55
3.4.1	Etiese maatreëls	55
	<i>3.4.1.1 Deelnemertoestemming</i>	55
	<i>3.4.1.2 Anonimiteit en vertroulikheid</i>	56
	<i>3.4.1.3 Navorsers se handelinge en bevoegdheid</i>	57
	<i>3.4.1.4 Beskerming teen enige vorm van skade</i>	57
3.4.2	Vertrouenswaardigheidsmaatreëls	58
	<i>3.4.2.1 Betroubaarheid</i>	58
	<i>a) Interne betroubaarheid</i>	58

b) <i>Eksterne betroubaarheid</i>	60
c) <i>Betroubaarheid van navorsingsontwerp</i>	61
d) <i>Betroubaarheid van data-insameling</i>	62
3.4.2.2 <i>Geldigheid</i>	63
a) <i>Interne geldigheid</i>	63
b) <i>Eksterne geldigheid</i>	64
3.4.2.3 <i>Geloofwaardigheid</i>	65
3.4.2.4 <i>Oordraagbaarheid</i>	66
3.4.2.5 <i>Vertrouenswaardigheid</i>	66
3.4.2.6 <i>Bevestigbaarheid</i>	66
3.4.3 Data-insameling	67
3.4.3.1 <i>Steekproef</i>	68
3.4.3.2 <i>Die loodsstudie</i>	69
3.4.3.3 <i>Die rol van die navorser</i>	70
3.4.3.4 <i>Metode</i>	71
a) <i>Semi-gestruktureerde onderhoude</i>	71
b) <i>Fokusgroeponderhoude</i>	75
3.4.4 Data-analise	78
3.4.4.1 <i>Metode van data-analise</i>	79
3.4.4.2 <i>Literatuurkontrole</i>	80
3.5 SLOT	80

HOOFSTUK 4

VOORLEGGING EN BESPREKING VAN BEVINDINGS

4.1 INLEIDING	81
4.2 AGTERGROND VAN DIE RESPONDENTE EN ONDERHOUDE	82
4.2.1 Biografiese gegewens van respondente	82
4.2.2 Kategorieë en subkategorieë	83
4.3 DIE BESKOUING VAN UGO IN SUID-AFRIKA	86
4.3.1 Verwagtinge van opvoeders en skoolhoofde met betrekking tot UGO	86
4.3.2 Die effek van UGO op leerders	87
4.3.2.1 <i>Die akademiese vordering van Graad 10-leerders</i>	87
4.3.2.2 <i>Gebrek aan dryfkrag en motivering by leerders</i>	89
4.3.2.3 <i>Onmoontlik om te druipe</i>	89
4.3.2.4 <i>Vals beeld van vordering</i>	91
4.3.2.5 <i>Samestelling van klas</i>	91
4.3.2.6 <i>Gebrek aan dissipline</i>	92

4.4	STAND VAN UGO BY DIE DEELNEMENDE SKOLE	93
4.4.1	Stremminge op vooruitgang rakende UGO	93
4.4.1.1	<i>Opleiding met betrekking tot die implementering van UGO</i>	93
4.4.1.2	<i>Die implementering van UGO en die rol van die Gauteng Departement van Onderwys</i>	95
4.4.1.3	<i>Die unieke benadering van skole met betrekking tot UGO</i>	96
4.4.1.4	<i>UGO-stelsel teenoor die inhoudsgebaseerde stelsel</i>	97
4.4.1.5	<i>Die gebrek aan leermateriaal</i>	98
4.4.1.6	<i>Agtergeblewe skole en UGO</i>	99
4.4.2	Positiewe aspekte met die implementering van UGO	100
4.4.2.1	<i>Indiensopleiding van opvoeders</i>	100
4.4.2.2	<i>Trosvergaderings</i>	101
4.5	DIE VERANDERENDE ROL VAN DIE OPVOEDER	102
4.5.1	Die opvoeders as fasiliteerders	102
4.5.2	Die opvoeders as administrateurs	103
4.5.3	Die opvoeders as assesserders	104
4.5.4	Die opvoeders as navorsers	105
4.5.5	Akademie versus buite-kurrikulêre aktiwiteite	106
4.6	DIE VERANDERENDE ROL VAN SKOOLHOOFDE	106
4.6.1	Opvoeders se verwagtinge van skoolhoofde	107
4.6.1.1	<i>Leidinggewing</i>	107
4.6.1.2	<i>Beplanning</i>	108
4.6.1.3	<i>Begrip vir die posisie van die opvoeder</i>	109
4.6.1.4	<i>Terugvoering aan opvoeders</i>	110
4.6.2	Skoolhoofde se siening van hulle eie rol	111
4.6.2.1	<i>Skoolhoofde as motiveerders</i>	111
4.6.2.2	<i>Die bemagtiging van opvoeders</i>	111
4.6.2.3	<i>Skoolhoofde as bestuurders</i>	112
4.6.3	Opvoeders se ervaring van skoolhoofde se rol en taak in die praktyk	113
4.6.3.1	<i>Gebrekkige kennis van UGO</i>	114
4.6.3.2	<i>Die onderrigverwysingsraamwerk van skoolhoofde</i>	114
4.6.3.3	<i>Skoolhoofde se beskouing van UGO</i>	115
4.6.3.4	<i>Gebrek aan terugvoer</i>	115
4.6.3.5	<i>Die invloed van skoolhoofde se ouderdom</i>	116
4.7	ONDERRIGLEIERSKAP EN UGO	116
4.7.1	Onderrigleierskap en skoolhoofde	117
4.7.2	Die delegering van onderrigleierskap deur skoolhoofde	117
4.7.3	Leierskapstyle in die huidige onderwysklimaat	118
4.7.3.1	<i>Skoolhoofde se leierskapstyl voor UGO</i>	118

4.7.3.2 Skoolhoofde se leierskapstyle en UGO	119
4.8 SLOT	121

HOOFTUK 5

OPSOMMING, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS

5.1 INLEIDING	122
5.2 OPSOMMING	122
5.3 GEVOLGTREKKINGS	124
5.3.1 Gevolgtrekkings uit die literatuur	124
5.3.2 Gevolgtrekkings uit die empiriese navorsing	127
5.4 AANBEVELINGS UIT DIE STUDIE	130
5.5 AANBEVELINGS VIR VERDERE NAVORSING	131
5.6 SLOTOPMERKINGS	132
BIBLIOGRAFIE	134
AANHANGSEL A	148
AANHANGSEL B	150

LYS VAN AFKORTINGS

LYS VAN TABELLE

OPSOMMING

SUMMARY

LYS VAN AFKORTINGS

UGO	UITKOMSGEBASEERDE ONDERWYS
NCVQ	NASIONALE RAAD VIR BEROEPSKWALIFIKASIES
SCOTVEC	SCOTTISH VOCATIONAL COUNCIL
SCANS	SECRETARY OF LABOUR'S COMMISSION ON ACHIEVING NECESSARY SKILLS
RSA	REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA
SAKO	SUID-AFRIKAANSE KWALIFIKASIE-OWERHEID
NKR	NASIONALE KWALIFIKASIERAAMWERK
VOO	VERDERE ONDERWYS EN OPLEIDING
DASS	DEURLOPENDE ASSESSERINGSMODEL
ANC	AFRICAN NATIONAL CONGRESS
HNKV	HERSIENE NASIONALE KURRIKULUMVERKLARING

NOTA: Om praktiese redes verwys die verwysing na hom/hy in die studie telkens na beide geslagte

LYS VAN TABELLE

2.1	Verskille tussen die tradisionele onderwysbenadering en die nuwe onderwysbenadering (Kurrikulum 2005)	23
2.2	Die verskil tussen Kurrikulum 21 en Kurrikulum 2005	25
2.3	McGregor se Teorie X en Teorie Y	35
4.1	Biografiese gegewens van deelnemers aan die fokusgroep-onderhoude	82
4.2	Biografiese gegewens van deelnemers aan die semi-gestruktureerde onderhoude	83

OPSOMMING

Die huidige studie neem 'n aanvang deur 'n uiteensetting van die probleemstelling te verskaf met verwysing na die invloed van skoolhoofde se persepsies van uitkomsgebaseerde onderwys op die implementering daarvan. 'n Studie van toepaslike literatuur met betrekking tot uitkomsgebaseerde onderwys sowel as onderrigleierskap word ook gedoen. Uit hierdie literatuurstudie word daar gewys op die verandering wat uitkomsgebaseerde onderwys op die rolle en take van opvoeders en skoolhoofde tot gevolg het. Die kwalitatiewe navorsingsmetode sowel as 'n volledige agtergrond van die studie word beskryf. Die analise van die data soos versamel tydens die fokusgroep-onderhoude en die semi-gestruktureerde onderhoude, lei tot die samestelling van bepaalde kategorieë en subkategorieë in die navorsing. Ten slotte word daar tot bepaalde gevolgtrekkings gekom rakende die invloed van skoolhoofde se persepsies van uitkomsgebaseerde onderwys, en word daar dan ook sekere aanbevelings met die oog op verdere navorsing gedoen.

SUMMARY

The present study commences with an exposition of the problem statement with reference to the influence that school principals' perceptions have on outcomes based education and the implementation thereof. A study of the relevant literature in connection to outcomes based education as well as "tutor leadership" is conducted. This literature study will show the change that outcomes based education has on the role and tasks of educators and principals. The qualitative research method as well as a detailed background of the study will be described. An analysis of data accumulated during focus group interviews and semi-structured interviews lead to the compilation of definitive categories and sub-categories in the research. Finally a specific conclusion is reached regarding the influence that school principals' perceptions have on outcomes based education and certain recommendations are made for further research.